

บทที่ ๕

ผลของกฎหมายที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาล

โดยเหตุที่กฎหมายเป็นวิธีการควบคุมรัฐบาลโดยตรงที่ไม่เค็ดชาก และมีลักษณะเป็นการประนีประนอมกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาผู้ยื่นกฎหมายกับรัฐมนตรีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในงานนโยบายที่ถูกสมาชิกรัฐสภาตั้งกฎหมาย ซึ่งทั้งสมาชิกรัฐสภาและรัฐมนตรีต่างก็ไม่ประสงค์ที่จะดำเนินการทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันมากไปกว่านี้ กฎหมายจึงมีลักษณะทั้งการขอทราบข่าวสารข้อเท็จจริงทั้งในงานคานนโยบาย และทางคานปฏิบัติของรัฐมนตรี และเป็นการแจ้งข่าวสารข้อเท็จจริงที่บรรดาสมาชิกรัฐสภาได้รับทราบมาจากท้องถิ่นที่ตนเป็นตัวแทนอยู่ไปยังรัฐมนตรีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบให้จัดการแก้ไข เพราะเมื่อบ่อยครั้งที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐบาลได้อาศัยข้อเท็จจริงจากกฎหมายดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนโดยทั่วทั้งที่ เช่น กฎหมายของนายบุรณะ จำปาพันธ์ เรื่อง อนุมัติระบาคในจังหวัดศรีสะเกษ^{*} ซึ่งสรุปความสำคัญในกฎหมายได้ดังนี้ ได้แจ้งให้รัฐมนตรีสาธารณสุขทราบว่าเกิดอุบัติเหตุระบาคที่จังหวัดศรีสะเกษ ราษฎรล้มตายเป็นจำนวนมาก ไขว่ร้องไห้สงยาจกและแพทย์ไปป้องกันรักษาอยากทราบว่าจัดการไปแล้วอย่างไรและได้ผลประการใด นายแสง สุทธิพงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ตอบกฎหมายซึ่งสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

๑) พอได้รับทราบจาก นายบุรณะ จำปาพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๕๐ ว่ามีอุบัติเหตุโรคเกิดขึ้น ก็ได้ส่งหน่วยป้องกันโรคออกไปป้องกันตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๕๐

^{*} รายงานการประชุมสภาผู้แทน สมัยสามัญ ชุดที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๕๐ เล่ม ๒, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า ๑๔๐๗

๒) จัดวัคซีนป้องกันหิวาหัดโรคจำนวน ๗๖,๕๐๐ ซ.ม.๓๓ พอดีจะฉีดให้แก่
ราษฎรได้ ๗๐,๐๐๐ คน เป็นอย่างน้อยและมีเวชภัณฑ์สำหรับช่วยผู้ป่วยไปทั่ว

๓) ใ้ค้อนุมัติเงินให้จังหวัด ๒,๐๐๐ บาท เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าป้องกันโรครวมเมื่อ
กันอีก

๔) ผลของการไปบำบัดและป้องกัน ตั้งแต่เพิ่มระมาณถึงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม
๒๔๕๐ บ่วย ๒๕ ราย ตาย ๑๓ ราย หน่วยป้องกันลงทำการป้องกันต่อไปและจะได้จัดส่งวัคซีน
และเวชภัณฑ์ไปช่วยอีก

นอกจากกรรมการของบรรคาศมาชิกรัฐสภาจะเป็นการแจ้งข่าวสารข้อเท็จจริงไป
ยังรัฐบาลหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบแล้ว กรรมการยังมีควมสำคัญในแง่ของการเร่งรัดการปฏิบัติ
งานของฝ่ายบริหารที่จะให้รับคำเนิการ เพื่อจัดความเดือดร้อนของประชาชนอีกด้วย เช่น
กรรมการของ นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ยื่นกรรมการต่อ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ถามในที่ประชุมสภาผู้แทน ในการประชุมครั้งที่
๔/๒๕๑๓ (วิสามัญ) วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ สรุปได้ว่า ได้ยื่นกรรมการเรื่องโจรผู้ร้าย
ชุกชุมในจังหวัดภาคใต้ไว้ตั้งแต่หลังการเลือกตั้งเสรีสมัยใหม่ ๆ ผู้ยื่นกรรมการได้เดินทางไป
ทูลขอเท็จจริงควบคุมตนเอง ปรากฏว่าโจรได้ทำการปิดสวนยางเรียกค่าคุ้มครอง เก็บภาษีใต้ถุน
ข้าราชการหย่อนสมรรถภาพไม่อาจทำการปราบปรามโจรผู้ร้ายให้สงบราบคาบได้ ราษฎรได้รับความ
ความเดือดร้อนโดยทั่วไป และสถานการณ์ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ผู้ยื่นกรรมการอ้างว่า หลัง
จากที่ยื่นกรรมการไปแล้ว ปรากฏว่ารัฐบาลได้รับจัดส่งกำลังทหารตำรวจไปดำเนินการปราบปราม
จนสถานการณ์ดีขึ้นมาก จึงถามว่า การปราบปรามโดยสอยข้างใดบ้าง เรื่องข้าราชการทุจริต
ได้แก้ไขไปประการใด และใ้ขอใ้ให้ทางราชการใช้วิธีการปราบปรามที่ใ้โดยสอยข้างถาวรซึ่งไม่
เป็นที่เดือดร้อนแก่ประชาชนผู้สุจริต

พลเอก ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ตอบกรรมการ
สรุปความสำคัญไ้ว่า รัฐบาลขอขอมุคสมาชิกสภาผู้แทนที่ใ้แจ้ง เรื่องความเดือดร้อนนี้มาใ้
กระทรวงมหาดไทยทราบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใ้ยอมรับว่า เรื่องโจรผู้ร้ายชุกชุม

ในจังหวัดภาคใต้เป็นความจริง เพราะกำลังสำรวจมีน้อย ประชาชนเพิ่มขึ้น และการครอง
 ชีพซึ่งแตกชนมีการหัวส่วนยาง เมื่อยางราคาตกทำให้คนว่างงานทำ ทำให้เกิดโจรผู้ร้ายมากขึ้น
 รัฐบาลได้ส่งกำลังตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารออกไปดำเนินการปราบปรามและสังเกตการณ์
 สามารถปราบปรามและจับกุมโจรผู้ร้ายได้เป็นจำนวนมากจนเหตุการณ์สงบลงแล้ว และได้จัดตั้ง
 ศูนย์ปราบปรามไว้ที่จังหวัดปัตตานี เพื่อคอยช่วยเหลือประชาชนต่อไป ส่วนเรื่องราชการ
 หุจรีตก็ได้ดำเนินการปราบปรามอย่างกวดขันน้อยแล้ว และการปราบปรามโจรผู้ร้ายทางภาคใต
 นั้นรัฐบาลก็ได้ระดมกระวังมิให้ประชาชนผู้สุจริตต้องเดือดร้อนอยู่แล้ว ๒

จากตัวอย่างกระทู้ถามของนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ นี้โดยขอเท็จจริงแล้วรัฐบาลไม่
 เชื่อว่าสถานการณ์จะรุนแรง เช่นที่บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งได้รับการเลือกตั้งใหม่ ๆ กล่าวอ้าง
 แม้แต่รายงานของทางจังหวัดเองก็ได้รับการเอาใจใส่เพียงเล็กน้อยจากส่วนกลาง ซึ่ง พลเอก
 ประภาส จารุเสถียร โลกกล่าวในการตอบกระทู้ถามครั้งนี้ว่า "อย่าว่าแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะ
 ขอบใจท่านสมาชิกเลย แม้แต่ข้าพเจ้าเองและรัฐบาลก็ขอบใจท่าน" ดังนั้น กระทู้ถามของ
 สมาชิกสภาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้ฝ่ายบริหารต้องรีบดำเนินการเพื่อแก้ไขความเดือด
 ร้อนของประชาชนโดยรีบด่วน ดังปรากฏจากตัวอย่างกระทู้ถามทั้ง ๒ เรื่องที่ได้พิจารณาแล้ว

กระทู้ถามนอกจากจะเป็นการขอทราบข้อเท็จจริงหรือข้อนโยบายของ
 รัฐมนตรีหรือรัฐบาล และเป็นการเร่งรัดการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีหรือของฝ่ายบริหารแล้ว
 กระทู้ถามซึ่งมีลักษณะเป็นการควบคุมรัฐบาลอย่างฉันทันตรก็ยังสามารถทำให้ฐานะของรัฐบาล
 ด้ยกลั่นไถ่เช่นกัน ถ้าหากว่าการตอบกระทู้ถามนั้นไม่อาจที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก
 รัฐบาลได้ เช่น กระทู้ถามความของ นายเลียง ไชยบาล เรื่อง การซื้อขายที่ดินบางส่วนของ

๒ การสังเกตการณ์ การประชุมสภาผู้แทน ครั้งที่ ๔/๒๕๑๓ (วิสามัญ) วันพฤหัสบดีที่
 ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

พระคลังข้างที่ ซึ่งได้ถามในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๔๔๐ มี
ใจความสำคัญว่า ^๓

๑) กรมพระคลังข้างที่เค็มขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรี แต่โอนไปขึ้นกับกระทรวง
การคลัง เริ่มโอนจริง ๆ ในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ.นี้ (๒๔๔๐) ก่อนใกล้จะโอนไปขึ้นกับ
กระทรวงการคลังนี้ ได้มีโอกาสโอนขายของสังหาริมทรัพย์ของกรมพระคลังข้างที่มากที่สุดอยู่ในระหว่าง
นี้คือ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๔๐ ถึง วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๔๔๐ รวมกว่า ๒๐ ราย

๒) ราคาที่ขายนั้นถูกมากใช่หรือไม่ ถ้าตอบว่าไม่ใช่ขอถามว่า เหตุใดจึงไม่
ประกาศให้ประชาชนรู้เพื่อที่จะซื้อ เพราะเรื่องนี้ปรากฏว่าขายให้พวกพ้องกันเองแทบทั้งนั้น
ทำไมไม่ขายให้แก่คนอื่น ๆ ที่เขาจะซื้อได้ดีกว่านี้

๓) ถ้าตอบว่าไม่ทราบว่าจะมีผู้ซื้อ ขอถามต่อไปอีกว่า ราคาที่ขายนั้นถูกอย่าง
น่าสงสัย ท่านจะทำอย่างนี้ไต่หรือไม่ คือประกาศให้มหาชนซื้อที่ดินรายนี้ด้วยเงินสด ถ้าได้มาก
กว่าก็ให้ไล่เจ้าหน้าที่ออกและลงโทษ ถ้าขายไต่ค่ากว่าจะได้ออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๔) ค่าธรรมเนียมในการซื้อขายกรรมค้ำผู้ซื้อออก แต่การซื้อขายครั้งนี้ พระ
คลังข้างที่ออกเองใช่ไหม

๕) การสำรวจเพื่อแบ่งแยกที่ดิน กรรมค้ำใช้เวลา ๒ เดือน ในกรณีนี้ใช้เวลา
เพียง ๒ วันเสร็จ เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

๖) เขตอุปถัมภ์ของกรมราชทัณฑ์คราวนี้น้อยบางไร ขอให้อธิบาย เหตุใดจึงมีแต่
สมาชิกประเภทสอง รัฐมนตรี ฯลฯ เป็นผู้รับซื้อ ขอให้อธิบาย

^๓ วิเทศกรรณีย์ (นามแฝง), ความเป็นมาแห่งประชาธิปไตยของไทย (เล่ม ๑), ย่านท่า-
พินา, พจนานุกรม, ๒๕๑๑ หน้า ๔๔๕-๔๔๗

๓) มีความสงสัยหรือไม่ เวลานี้เกิดการโจมตีว่า ในกรมพระคลังข้างที่ เกิดการทุจริตกันมาก จะตั้งกรรมการจากคนภายนอกผู้ไม่มีส่วนได้เสียชำระสะสางเรื่องทุจริต เกี่ยวกับที่ดินไคหรือไม

๔) ที่ดินที่ขายคราวนี้ รายได้จากที่ดินได้เปรียบกับจำนวนเงินค่าซื้อข้อนส่ง จะลงโทษผู้ทุจริตน้อยกว่าการไล่ออกไคใหม่ เพราะไล่ออกเฉย ๆ ผู้ซื้อไคทรัพย์สินพอแล้ว

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี ใค้ตอบกระทู้ถามสรุปความสำคัญไคดังนี้

- ๑) การซื้อขายเช่นนี้ เวลานี้ก็มี แยกชน ๆ กัน
- ๒) ให้ชำระข้อนไค เป็นงวด ๆ ไป
- ๓) บางรายจะว่าถูกไคไค ที่ไม่ประกาศก็เพราะไม่ได้ตั้งใจจะขาย หากที่ขายให้ไคก็เป็นผู้เป็นพระมหากษัตริย์เท่านั้น
- ๔) ข้าพเจ้าไม่ทราบ
- ๕) ไม่ทราบขอเท็จจริง แมแต่การสำรวจเพื่อแบ่งแบกที่ดินของเจ้าพนักงาน
- ๖) ไคคอบแล้ววา ขาบให้แก่ผู้สมควรได้รับพระราชทานพระมหากษัตริย์เป็นราย ๆ ไป

๗) ไม่สงสัยว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นการทุจริต เพราะไคกระทำโดยวิธีเปิดขาย

๘) ขอเท็จจริง ไม่ทราบ

การตอบกระทู้ถามของ นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี ไม่สามารถทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคลายความสงสัยในเรื่องทุจริตเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดินพระคลังข้างที่ไปได้ ทั้งนี้เพราะก่อนที่จะมีการตั้งกรรมการนี้ในสภา ปรากฏว่าผู้ใหญ่ในวงการรัฐบาลได้ซื้อที่ดินดังกล่าวไว้เป็นจำนวนมาก เช่น นายพันเอก พระยาฤทธิอัคเนย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ชื่อที่ดินบางรัก ๓ แปลง เป็นจำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท^๔ เป็นต้น ดังนั้น หลังจากที่กระหูดามของนายเลียง ไชยกาล ผ่านไปแล้ว นายโต ปาถกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร ก็ได้เสนอญัตติควม คือ ญัตติเปิดอภิปรายการซื้อขายที่ดินของพระคลังข้างที่ ซึ่งปรากฏว่าสมาชิกสภาผู้แทนได้รวมกันโจมตีรัฐบาลอย่างรุนแรง จนถึงกับทำให้คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และคณะรัฐมนตรี ต้องลาออกในที่สุด

ดังนั้น การควบคุมกระหูดามของรัฐบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง รัฐมนตรีผู้ตอบกระหูดามจำเป็นจะต้องมีความรอบรู้ในกิจการที่ตนรับผิดชอบอยู่ และต้องมีใจกว้างพอที่จะรับคำติชมจากสมาชิกผู้ตั้งกระหูดาม ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นการขออนุญาตความศรัทธาและเรียกหาความไว้วางใจให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอันดี และเป็นการสร้างเสริมความพึงพอใจให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอันดี ทั้งนี้รัฐมนตรีนหรือรัฐบาลยอมรับหรือปฏิบัติตาม หรือแถลงข้อเท็จจริงให้สมาชิกในที่ประชุมสภาทราบอย่างซื่อสัตย์

๕.๑ หน้าที่ของรัฐบาลต่อกระหูดามต่าง ๆ

สำหรับประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีรัฐสภา เป็นผู้ควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร คณะรัฐมนตรีย่อมจะมีความยินดีที่จะตอบกระหูดามของสมาชิกรัฐสภามากกว่าที่จะต้องไปแถลงข้อเท็จจริงและข้อนโยบายในกรณีเปิดอภิปรายทั่วไปของรัฐสภา ทั้งนี้เพราะรัฐบาลสามารถที่จะหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมืองโดยการยุบพรรคของสมาชิกรัฐสภาได้เป็นบางครั้งการตอบกระหูดาม สำหรับประเทศไทยนั้น ชาติ พงษ์ พุฒพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "กระหูดามมีความจำเป็นมาก สำหรับสมาชิกจะได้ควบคุมการบริหาร และเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายบริหารที่จะได้แถลงข้อเท็จจริง"^๕ นอกจากนี้ "กระหูดามเป็นวิธีหนึ่งที่รัฐสภาควบคุมการบริหารของ

^๔ Ibid., หน้า ๕๕๐

^๕ คำควบคุมแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ ชาติ พงษ์ พุฒพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

รัฐบาล เมื่อสมาชิกของใจสงสัยการบริหารอย่างไร ก็สามารถขอทราบเพื่อให้ชี้แจง และในขณะเดียวกันรัฐบาลก็จะไต่ถามความต้องการ ความคิดเห็นต่าง ๆ ของสมาชิก ๆ ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชน เพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขการบริหารราชการได้ด้วย”^๒ และกระทู้ถามของบรรดาสมาชิกรัฐสภายังทำให้รัฐบาล "...ไต่ถามถึงความบกพร่องของการบริหารราชการแผ่นดินของทบองบางแน่นอนว่าจะไปขัดประโยชน์การทำงานหาเลี้ยงชีพของราษฎร หรือก่อความเดือดร้อนแก่ราษฎรของประเทศอย่างใดบ้าง จะได้รับแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นเสียให้ทันทั่วทุกอันที่จะสายเกินการณ์ไป”^๓ ยิ่งไปกว่านั้น ๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ นายพนม สारสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแห่งชาติ ยังมีความเห็นว่า

กระทู้ถามมีความสำคัญอยู่มากต่อการบริหาร เพราะเป็นวิธีการที่ราษฎรจะได้ร้องทุกข์กับผู้แทนราษฎรเอง เพราะบางกรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนไม่ถูกต้องนัก อาจมีการขมขืนราษฎร อ่างอำนาจต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงาน หรือบางกรณีเป็นนโยบายที่สมควรจะให้สภาฯ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว บางกรณีรัฐบาลมีความประสงค์จะแถลงนโยบาย ก็อาจขอให้ผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่ในพรรครัฐบาล ตั้งเป็นกระทู้ขึ้นมา เพื่อให้โอกาสรัฐบาลที่จะแถลงให้สภาและราษฎรทราบด้วย

จากความเห็นของรัฐมนตรีท่านต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ พอที่จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่กระทู้ถามเป็นอย่างดี เพราะเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อรัฐบาลต้องการที่จะแถลงนโยบายให้ปรากฏในรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาที่สังกัดพรรคการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาลก็อาจจะเป็นผู้ตั้งกระทู้ถามนั้นเสียเอง เพื่อเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีได้แถลงนโยบายไว้กล่าวแก่รัฐสภา และแก่ประชาชนเป็นส่วนรวม

^๒ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

^๓ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ตามคำบัญชาของ ๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ อธิบดีกรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^๔ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ ๖ พฤศจิกายน นายพนม สारสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแห่งชาติ

โดยเหตุที่กระทู้ถามในบางกรณีก็เป็นผลดีต่อรัฐบาลเอง จึงปรากฏว่าเมื่อสมาชิก
รัฐสภาตั้งกระทู้ถามมาตรงกับระยะเวลาที่รัฐบาลต้องการที่จะแถลงนโยบายบางประการเกี่ยวกับ
เรื่องที่สำคัญก็เป็นกระทู้ถาม รัฐบาลก็จะตอบกระทู้ถามนั้นอย่างละเอียดซึ่งก็เท่ากับเป็น
การแถลงนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้สมาชิกรัฐสภาได้รับทราบนั่นเอง ดังเช่น
นายนิสิต เวทียสิริพานนท์ ได้ตั้งกระทู้ถามคุณ เวียง ผลการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
โดยตามหมายกรัณมนตรี ในการประชุมสภาผู้แทนครั้งที่ ๙๘/๒๕๑๒ (สามัญ) ซึ่งจะได้ยกมา
พิจารณาเพียง ๑ ข้อ ดังนี้ ๔

๑. รัฐบาลมีแผนการอย่างไร ที่จะร่วมกับสถานการณที่จะเกิดขึ้นเมื่อสหรัฐอเมริกา
ได้ถอนทหารออกจากประเทศไทย ๑๐ เพราะอาจจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจ
กิจของประเทศไทย

จอมพล ถนอม กิตติขจร (นายกรัฐมนตรี) ได้ตอบกระทู้ถามของสมาชิกสภาดังนี้

๑. ขอตอบว่า การถอนทหารสหรัฐจากประเทศไทย มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์
สงครามในเวียดนามโค และผลที่สุดของการเจรจากันที่กรุงปารีส ซึ่งยังไม่อาจคาดคะเนได้ว่า
จะยึดเชื่อไปอีกนานเท่าไร แต่อย่างไรก็ดี การถอนทหารสหรัฐจากประเทศไทยนี้เป็นการกระทบ
กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยในกรณีที่สำคัญ ๆ คือ

ในประการที่ ๑ การจ้างแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่เลขทำงานด้าน
บริการให้แก่ทางการทหารสหรัฐ อัจฉางงาน

๔ รายงานการประชุมสภาผู้แทน ครั้งที่ ๑๘/๒๕๑๒ (สามัญ), (พิมพ์โรเนียว), สำนักงาน

เลขานุการรัฐสภา หน้า ๔-๑๘

๑๐ กระทู้ถามนี้ได้ขึ้นตามใบขอละที่มิข่าวว่ารัฐมนตรีต่างประเทศของไทยได้เรียกร้องให้เปิด
การเจรจาระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาเพื่อพิจารณาถอนกองทหารอเมริกัน
ในประเทศไทย

ในประการที่ ๒ กิจการและบริการต่าง ๆ ที่สืบโยงมาจากการประกอบธุรกิจโดยตรงและโดยอ้อมเกี่ยวกับทางการทหารสหรัฐ

ในประการที่ ๓ การขาดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจากรายจ่ายของทางการทหารสหรัฐ ความที่โลกกล่าวมาในข้อ ๑ ข้อ ๒ ซึ่งอาจจะทำให้คู่สัญาหารเงินของประเทศขาดคู่สัญาหารระยะเวลาหนึ่ง และเป็นเหตุให้ทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศลดลงชั่วคราวเวลานั้น

สำหรับในด้านการว่างงานนั้น เฉพาะแรงงานมีฝีมือ เชื่อว่าจะไม่ประสบปัญหาในการหางานใหม่เท่าใดนัก เพราะประเทศเรายังขาดแคลนแรงงานมีฝีมืออย่างมาก ส่วนแรงงานจำพวกกรรมกร ส่วนมากเป็นเกษตรกร ซึ่งย่อมจะกลับไปประกอบอาชีพเดิม ทั้งนี้กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทยได้วางแผนดำเนินการไว้แล้ว เพื่อช่วยเหลือแนะนำและจัดหางานใหม่ให้ลูกจ้างแรงงานทั้งที่มีฝีมือและไม่ฝีมือได้ทำต่อไป ทั้งในงานตามโครงการพัฒนาของรัฐบาลและงานเอกชน สำหรับในด้านการบริการที่เกี่ยวโยงกับการทหารสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่ายโรจรัม การขนส่งกิจการค้าและบริการอื่น ๆ ซึ่งอาศัยรายได้จากการใช้จ่ายของทหารสหรัฐเป็นสำคัญนั้น ส่วนใหญ่อยู่ใน กรุงเทพฯ นครราชสีมา อุบลราชธานี อุตรดิตถ์ และในเขตอำเภอดาคัสและสัคหีบ โดยเฉพาะกิจการในส่วนภูมิภาค ส่วนหนึ่งที่ประกอบธุรกิจและบริการเป็นการชั่วคราว ย่อมโยกย้ายไปแหล่งอื่น ๆ ส่วนที่ประกอบกิจการเป็นการถาวรย่อมดำเนินต่อไป เนื่องจากการเกษตรการค้าและกิจการอื่น ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ขยายตัว แต่รายได้อาจจะลดลงตามส่วนที่ได้ใช้จ่ายของทหารสหรัฐลดลง และคาดว่าระยะใหม่ตามระยะของการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่ดำเนินการอยู่และที่จะดำเนินการต่อไป ในแผนพัฒนาฉบับที่ ๓ คือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งรัดพัฒนาเพิ่มผลผลิตทางเกษตรและการอุตสาหกรรม เพื่อส่งออกและเพิ่มกิจการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวพันกับผลผลิตการเกษตรของเรา ในขณะนี้รัฐบาลกำลังวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบบสมบูรณ์ และกำลังเตรียมงานวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจภาคเหนือในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้ได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาการทัศนารทั้งจากต่าง

ประเทศและภายในประเทศ และส่งเสริมกิจกรรมประเทศนี้ให้ขยายตัวยิ่งขึ้น ในด้านปัญหา
ดุลบัญชีชำระเงินของประเทศ จำนวนเงินที่ทางการทหารสหรัฐจะใช้จ่ายในประเทศไทยจะลด
ลงเล็กน้อยเพียงใดในระยะใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนทหารที่จะถอนออกไปจาก
เวียดนามใต้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปริมาณทหารสหรัฐที่จะมาท่องเที่ยวพักผ่อนในประเทศไทย
สถานการณ์สงครามในเวียดนามและการเจรจาที่กรุงปารีสแก่เพื่อความไม่ประมาท จึงตั้ง
ข้อสมมุติฐานว่า รายได้จากค่าใช้จ่ายของการทหารสหรัฐจะเพิ่มลดลงมากในปี พ.ศ. ๒๕๑๓
และปัญหาดุลบัญชีชำระเงินของประเทศขาดดุลจะเริ่มมีขึ้น มาตรการที่จะแก้ไขปัญหานี้ก็คง
พิจารณาจากด้านเศรษฐกิจส่วนรวม ปัจจัยสำคัญ ๆ ในการแก้ปัญหานี้ก็คือ จะเน้นหนักในการ
เร่งรัดพัฒนาโครงการและมาตรการที่จะเพิ่มผลผลิตการเกษตรและการอุตสาหกรรมเพื่อส่ง
ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมและธุรกิจการเกษตร และจัดสร้างและขยายระบบ
การชลประทานให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากค่าใช้จ่ายน้ำและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อย่าง
สมบูรณ์รวมทั้งเครื่องจักรการเกษตร การขนส่งและการตลาดด้วย จะเร่งรัดการฝึกอบรมวิจิตร
และจัดหาตลาดต่างประเทศ เพื่อขยายการค้าขายออกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จะขยายและส่งเสริม
กิจกรรมที่จะนำมาซึ่งรายได้จากต่างประเทศ เช่น การพัฒนา การสำรวจ และ
พัฒนาการผลิตแร่ การอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อส่งออกเป็นต้น การประหยัดรายจ่ายงบ-
ประมาณ แผนสำหรับบริการทั่วไป ได้เน้นหนักรายจ่ายในการพัฒนาปรับปรุงภาวการณ์ให้การ
สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา และเพื่อเพิ่มรายได้ให้ลดจำนวนขาดดุลบัญชีเงินประมาณของ
แผ่นดิน

จากตัวอย่างของกระตุกตามและค่าชดเชยกระตุกตามนี้ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ถว้
โอกาสที่จะแถลงนโยบายทางด้านการเงินและการคลังรวมทั้งการเศรษฐกิจอย่างกว้าง ๆ
ไปช่วยในตัว เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมี-ได้มีงานอยู่ในเรื่องเหล่านี้ เพราะเหตุที่
ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาการขาดดุลบัญชีชำระเงิน (Balance of Payments)
ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นปีแรก รัฐบาลจึงรีบแถลงว่าจะมีแผนการแก้ไขประการใดบ้าง
ซึ่งก็เป็นประโยชน์แก่ทางฝ่ายรัฐบาลเอง

๕.๒ หน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาผู้เสนอกระทูตามต่อคำตอบของรัฐสภา

การตอบกระทูตามของรัฐมนตรีในที่ประชุมสภาซึ่งได้ชี้แจงข้อเท็จจริงในรายละเอียดหรือในข้อนโยบายเท่าที่สมาชิกรัฐสภาต้องการทราบ ในทางปฏิบัติแล้วสามารถที่จะทำให้สมาชิกคลายความข้องใจลงไปไต่ทาง ถึงแม้ว่าในเรื่องบางกรณีคำตอบของรัฐมนตรียังไม่อาจที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกผู้ตั้งกระทูตามได้อย่างสมบูรณ์ก็ตาม สมาชิกผู้ตั้งกระทูตามในเรื่องขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการบางอย่างที่รัฐบาลได้กระทำหรือจะกระทำอันอาจจะเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและสมาชิกรัฐสภาได้ก็จะเป็นกระทูตามให้รัฐมนตรีตอบ เมื่อรัฐมนตรีตอบในสภาโดยชี้แจงข้อเท็จจริงในรายละเอียดแล้ว สมาชิกรัฐสภาผู้ตั้งกระทูตามส่วนใหญ่ก็จะมีคามพึงพอใจซึ่งจะแสดงออกด้วยคำพูดว่า "ข้าพเจ้าไม่คิดใจแล้ว" หรือ "ข้าพเจ้าพอใจในคำตอบกระทูตามของรัฐมนตรีแล้ว" เป็นต้น แต่ในบางกรณีที่รัฐมนตรีไม่อาจชี้แจงให้สมาชิกหายข้องใจได้แล้ว สมาชิกถึงแม้ว่าจะไม่พอใจก็ไม่อาจที่จะซักถามต่อไปได้เพราะข้อบังคับการประชุมกำหนดให้ซักถามได้เพียง ๓ ครั้ง จึงมีสมาชิกบางคนไม่พึงพอใจที่ผู้ตั้งกระทูตามจะถามรัฐมนตรีได้เพียง ๓ ครั้ง และรัฐมนตรีก็จะตอบ ๓ ครั้ง แล้วก็เลิกกันไปอย่างไรก็ดี กระทูตามต่าง ๆ ของสมาชิกผู้สังกัดพรรคการเมืองต่างรัฐสภาส่วนนี้ ส่วนใหญ่แล้วพรรคการเมืองมักจะพึงพอใจในคำตอบกระทูตามของรัฐสภาเสมอ เช่น ในกรณีของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่ใหญ่ที่สุดในสภาผู้แทนปหุพหุสภา ๒๕๑๒ เลขานุการของพรรคนี้ได้ให้ความเห็นว่า "กระทูตามที่พรรคประชาธิปัตย์ถาม เกือบทุกกระทูได้รับคำตอบเป็นที่พอใจ หากกระทูใดได้รับคำตอบที่ไม่พอใจ และอาจจะเป็นการเสียหายแก่ประเทศพรรคจะดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก) เปิดอภิปรายทั่วไปในนโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐสภา หรือรัฐมนตรีบางกระทรวง โดยไม่มีการลงมติ
- ข) ดำเนินการตามข้อ ก) โดยลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล" **

* คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์

ดังนั้น จากการศึกษาสังเกตพฤติกรรมของ การตั้งกระทู้ถามและการตอบกระทู้ถาม ในสภาผู้แทนมาเป็นลำดับ จึงอาจกล่าวได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่ที่ไต่ถามกระทู้ถามตามรัฐธรรมนูญ นั้น พึงพอใจในคำตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าจะมีสมาชิกบางท่านไม่พึงพอใจในคำตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีในที่ประชุมสภาก็มีได้ คำเน้นการที่เป็นอันครายต่อฐานะของรัฐบาลแต่ประการใด ส่วนกระทู้ถามของ นายเลียง ไชยกาล เรื่องการซื้อขยาที่ดินบางรายของพระคลังข้างที่ อันทำให้เกิดการ เปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภาและมีผลทำให้รัฐบาลและคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องลาออกจากตำแหน่งนั้น เห็นกรณียกเว้นเพียงกรณีเดียวที่มีปรากฏในรัฐสภา

การติดตามผลของกระทู้ถามและการ เสนอกระทู้ถามถึงผลการปฏิบัติตามกระทู้ถาม มีปรากฏบ้างเป็นจำนวนน้อย ในกรณีที่รัฐมนตรีได้รับปากกับสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามว่าจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ยอม เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามควารัฐมนตรีได้ปฏิบัติตามคำพูดที่ได้ให้ไว้ในที่ประชุมสภาหรือไม่ เช่น กรณีกระทู้ถามควน เรื่องรายจรขาดแคลนน้ำบริโภค ของ นางสุนา นิตยสุทธิ และ พลเอก ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไต่ถามกระทู้ถามนี้ ได้รับปากว่าจะจัดหาเงินให้ไปบูรณะซ่อมแซมสระกำแพง ที่อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ^{๑๒} หลังจากนั้น นางสุนา นิตยสุทธิ ก็ได้ไปติดตามเรื่อง ที่กระทรวงมหาดไทย และปรากฏว่า รัฐมนตรีมหาดไทยได้มีบัญชาไปยังคณะกรรมการพัฒนาการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพิจารณาเงินกันแล้ว เป็นต้น

นอกจากการติดตามผลปฏิบัติของรัฐมนตรีด้วยตนเองแล้ว สมาชิกรัฐสภายังใช้วิธีสอบถามผลการปฏิบัติของรัฐบาลตามกระทู้ถามด้วยกระทู้ถามอีกครั้งหนึ่ง เช่น กรณีของ นายเลียง ไชยกาล ไต่ถามกระทู้ถามในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ ๒๔/๒๔๔๐ (สามัญ)

^{๑๒}โปรดดูรายละเอียดใน รายงานการประชุมสภาผู้แทน ครั้งที่ ๑/๒๕๑๒ (สามัญ), พิมพ์โรเนียว, สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หน้า ๓๕-๔๐

เรื่องการสอบสวนเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดินบางรายของพระคลังข้างที่ มีความสำคัญสรุปว่า ๑๗

๑. ผลการสอบสวนของคณะกรรมการเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดินบางรายของพระคลังข้างที่ รัฐบาลจะแสดงให้เห็นสภาพโดยวิธีใดหรือไม่

๒. ค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการ รัฐบาลได้ปฏิบัติตามหรือไม่ประการใด

๓. ทราบว่าบางส่วน คณะกรรมการไม่กล่าววินิจฉัย เช่น เรื่องการกระทำของทนายผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ทำให้เป็นที่มัวหมอง รัฐบาลจะหาทางให้วินิจฉัยให้กระจ่างหรือไม่ประการใด

๔. รัฐบาลคิดว่าเป็นการถูกต้องชอบธรรมแล้วหรือยัง มีอะไรที่ควรวินิจฉัยอีกในเรื่องพระคลังข้างที่ ขอทราบโดยละเอียด

นายพันเอก พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นายกรัฐมนตรี ตอบกระทู้ถามนี้ สรุปไปว่า

ขอ ๑-๒ ตอบรวมกันว่า รัฐบาลชุดเก่าได้มีหนังสือส่งสำเนารายงานของคณะกรรมการไปนั่งประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้เวียนควยว่าได้ปฏิบัติตามค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการแล้ว

๓. รัฐบาลในขณะนั้นแถลงว่าจะตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาให้ความชอบธรรมทุกฝ่ายและได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นและพิจารณาเสร็จแล้ว การที่คณะกรรมการไม่วินิจฉัยการกระทำของทนายผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ไม่ได้หมายความว่าพระองค์ท่านมัวหมองแต่อย่างใด เหตุผลอยู่ในรายงานแล้ว

๔. คณะกรรมการวินิจฉัยชอบธรรมแล้ว รัฐบาลปัจจุบันจึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

การติดตามผลของกระทู้ถามที่ไต่ถามรัฐมนตรีในการประชุมสภาขึ้นอยู่กับความสนใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามสมาชิกรัฐสภาอาจจะเป็นกระทู้ถามขึ้นมาใหม่ก็ได้ในเมื่อสาระสำคัญของเหตุการณ์ทำให้ยื่นกระทู้ถามครั้งแรกเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสมาชิกรัฐสภามีวิธีการถามรัฐมนตรีในเรื่องเดิมเมื่อตั้งกระทู้ถามขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงข้อห้ามในการตั้งกระทู้ถามซ้ำนั่นเอง

๑๗ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ ๒ ชุดที่ ๒ สำนักรับ พ.ศ. ๒๕๔๐ เล่ม ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หน้า ๑๕๕๑-๑๕๕๖